

Veiligheid en recht

- Aanpak cybercriminaliteit • Financiële integriteit • Toegang tot het recht waarborgen •

Ons advies

- Publiek-private samenwerking en uitwisseling van actuele kennis en expertise zijn belangrijke middelen in de aanpak van cybercriminelen. Betere ontsluiting van data door de overheid over cyberincidenten is een randvoorwaarde voor verzekeraars om consumenten en bedrijven oplossingen te kunnen bieden.
- Wij bepleiten dat een ethisch kader voor kunstmatige intelligentie, zoals Nederlandse verzekeraars nu al kennen, ook gaat gelden voor buitenlandse verzekeraars en Big Techs. Dat vraagt om een actieve rol van zowel de nationale als de Europese overheid.
- Verzekeraars kunnen hun poortwachtersrol efficiënter uitvoeren als er bij klantonderzoeken meer ruimte komt voor een risico-gebaseerde aanpak.
- Ook voor middeninkomens moet de toegang tot het recht worden gewaarborgd.

Toelichting

Samen werken aan cyberweerbaarheid

IT-systemen en (persoons)gegevens zijn kwetsbaar voor hacks. Het aantal en de omvang van cyberincidenten neemt toe. Het is belangrijk dat het bewustzijn bij bedrijven en particulieren over cyberrisico's verder wordt vergroot. Samen met onder meer het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, de security/IT-sector, MKB-Nederland en het Digital Trust Center werken verzekeraars aan het bevorderen van bewustwording over de risico's, preventiemogelijkheden en het ontwikkelen van keurmerken en certificeringsregelingen. Dat biedt bedrijven handelingsperspectief om hun cyberrisico's beter te beheersen en schade te voorkomen. Publiek-private samenwerking en uitwisseling van actuele kennis en expertise zijn belangrijk in de aanpak van cyberdreigingen en -criminaliteit. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft vorig jaar de aanbeveling gedaan om data over cyberincidenten beter te ontsluiten. Dat is een essentiële randvoorwaarde om als verzekeraars oplossingen voor consumenten en bedrijven te kunnen bieden. DNB geeft aan dat de overheid hierin een belangrijke rol heeft door zelf data over cyberincidenten te delen en datadeling door marktpartijen te bevorderen. Wij bepleiten dat verzekeraars toegang krijgen tot geanonimiseerde of geaggregeerde gegevens die de Autoriteit Persoonsgegevens al verzamelt vanwege de meldingsplicht bij datalekken. Door gegevens over cyberincidenten meer en gestructureerd

te verzamelen en te ontsluiten, kan (door verzekeraars) beter inzicht worden verkregen in incidenten, ook in de context van genomen maatregelen. Daarmee kunnen verzekeraars cyberrisico's beter inschatten en verzekeringsproducten en -diensten passender maken.

Ethisch omgaan met data

Nieuwe technologieën, waaronder kunstmatige intelligentie (AI), bieden kansen voor beter passende producten en dienstverlening. Tegelijkertijd kan het gebruik van AI gevolgen hebben voor de wijze waarop solidariteit wordt georganiseerd, en dus voor de maatschappelijke rol van verzekeren. Dit vraagt om een ethisch kader waarbinnen ondernemerschap en innovatie op een verantwoorde manier kunnen worden vormgegeven. Nederlandse verzekeraars hebben zo'n ethisch kader, dat onderdeel is van de bindende zelfregulering van de sector. Het risico bestaat echter dat partijen die niet

Veiligheid en recht

gebonden zijn aan dit kader, scherper gaan selecteren. Wij zijn het daarom eens met De Nederlandsche Bank dat in de steeds Europese verzekeringsmarkt een gelijk speelveld tussen verzekeraars essentieel is, ook met het oog op de bescherming van de belangen van consumenten.

Financiële integriteit

Ook verzekeraars hebben een rol om de integriteit van de financiële dienstverlening te waarborgen. Het gaat dan om het voorkomen van witwassen en de naleving van sancties gericht op (herstel van) de internationale vrede en veiligheid, bevordering van de internationale rechtsorde en bestrijding van terrorisme. Om de poortwachtersrol op een (kosten)efficiënte wijze te kunnen uitvoeren, is het belangrijk dat de wetgeving proportioneel is. Wij pleiten voor meer ruimte voor een risico-gebaseerde aanpak voor verzekeraars.

Verder is het van belang dat naast levensverzekeraars ook schadeverzekeraars snel weer toegang krijgen tot het register met uiteindelijk belanghebbenden (UBO's). Met het zogeheten [UBO-register](#) kunnen schadeverzekeraars bij zakelijke klanten de UBO's efficiënt en effectief toetsen om te voorkomen dat een UBO op een sanctielijst wordt gefaciliteerd.

Toegang tot het recht

Een goede rechtsbescherming is essentieel voor het functioneren van de rechtsstaat. Nederlanders met een laag inkomen die juridisch advies of bijstand nodig hebben bij een procedure, en geen advocaat of mediator kunnen betalen, hebben recht op een

vergoeding voor de kosten. Daarnaast kunnen zij advies inwinnen bij het Juridisch Loket. Gezamenlijk worden deze voorzieningen gesubsidieerde rechtsbijstand genoemd.

De uurtarieven van advocaten zijn fors en niet aan een maximum gebonden, zoals in een aantal omringende landen het geval is. Een rechtsbijstandverzekering helpt de grote groep middeninkomens die te veel verdienen om in aanmerking te komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand en voor wie een advocaat te duur is. Rechtsbijstandverzekeraars staan voor breed toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige juridische dienstverlening die, door het solidaire karakter van de natura rechtsbijstandverzekering, uitkomst biedt bij veel juridische problemen. Jaarlijks lossen Nederlandse rechtsbijstandverzekeraars zo'n 400.000 geschillen op en handelen daar bovenop zo'n 100.000 zaken af waarin een geschil dreigt.

Een rechtsbijstandverzekering zou echter voor veel consumenten en ondernemers met een middeninkomen onbereikbaar kunnen worden. [SEO-onderzoek](#) laat zien dat verruiming van het recht om een eigen rechtshulpverlener te kiezen nadelige gevolgen heeft. Zo'n verruiming heeft een te hoge prijs en leidt daardoor niet tot beter betaalbare of toegankelijke rechtsbescherming voor de consument. Wij bepleiten dat de overheid samen met rechtsbijstandverzekeraars en andere rechtshulpverleners na het uitkomen van het [WODC-onderzoek](#) oplossingen uitwerkt om de toegang tot het recht voor middeninkomens te waarborgen.

